

Türkiye - İsveç Ticaret ve Ödeme Anlaşmaları ile 14 Mayıs 1949 tarihli ek Protokolün yürürlük sürelerinin uzatılması hakkında yapılan anlaşmanın onanması hakkında Kanun tasarısı ve Dışişleri ve Ticaret Komisyonları raporları (1/50)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 70 - 47, 6 - 2695

10 . VII . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

7 Haziran 1948 tarihli Türkiye - İsveç Ticaret ve Ödeme anlaşmaları ile 14 Mayıs 1949 tarihli ek protokolün yürürlük sürelerinin uzatılması hususunda yapılan anlaşmanın onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 22 . VI . 1950 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısı ve gerekçesi ile ilişkileri bağı olarak sunulmuştur.

Anlaşmaya dair mektupların, 5589 sayılı Kanunla süresi uzatılan 4582 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 22 . VI . 1950 tarihli ve 3/11491 sayılı kararla onanmış olduğuna saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Memleketimizle İsveç arasındaki ticari mübadeleler 7 Haziran 1948 tarihli Ticaret ve Ödeme Anlaşmasıyla bilâhara bu anlaşmalara ek olarak imzalanan ve aynı yürürlük süresini haiz bulunan 14 Mayıs 1949 tarihli ek Protokol hükümleri çerçevesinde normal bir şekilde cereyan etmekte idi.

Son iki sene zarfındaki ticaret mübadelesi rakamları şöyledir:

Sene	İthalât TL.	İhracat TL.
1948	21 537 353	18 285 272
1949	29 717 034	13 213 136
1950	3 937 304	6 128 351

(Ocak - Nisan)

Bu anlaşmalar, mevcut hükümlere göre, yürürlük sürelerinin sonu olan 15 Haziran 1950 den bir ay evvel yani en geç 14 Mayıs 1950 tarihine kadar âkıdlardan biri tarafından feshedilmediği takdirde bir senelik yeni bir devre için kendiliğinden uzatılmış olacaklardı.

Ankara'daki İsveç Sefareti Hükümetinden aldığı talimat üzerine müddeti zarfında Dışişleri Bakanlığımıza müracaat ederek, Avrupa İktisadi İş Birliği Teşkilâtınca hazırlanmakta olan ve bu sene zarfında yürürlüğe girmesi beklenen «Avrupalılararası tediye sistemi» dolayısıyla iki taraflı ödeme anlaşmalarının bünyelerinde muhtemelen yapılması icap edecek tadilatı kolaylaştırmak maksadıyla Türkiye ile İsveç arasındaki anlaşmaların sadece 15 Ekim 1950 tarihine kadar uzatılmasını teklif eylemiştir.

İsveçliler tarafından yapılan bu teklif Hükümetimizce muhik görülmekle beraber «Avrupa-
hılararası tediye sistemi» nin yürürlüğe konmasının gecikmesi halinde dahi Türkiye - İsveç an-
laşmalarının muhakkak suretle ve lüzumsuz yere 15 Ekim 1950 de sona ermesi neticesini doğura-
cağını ve bundan iki memleket ticaretinin de müteessir olacağı tebarüz ettirilerek daha mâkul
bir formül olarak, anlaşmaların esas itibariyle bir sene için uzatılması fakat âkîd taraflara 15
Eylül 1950 den itibaren başlamak üzere bir aylık fesih ihbar süresi tanınması şekli ileri sür-
ülmüş ve âkîd Taraflarca feshi ihbar edilmediği takdirde anlaşmaların bir senelik normal sey-
rini takip etmesi imkânı sağlanmak istenmiştir.

Tarafımızdan ileri sürülen bu yeni teklif İsveç Hükümeti tarafından da kabul edilmiş bu-
lunduğundan keyfiyet bu şekilde Dışişleri Bakanlığımız ile Ankara'daki İsveç Sefareti arasın-
da mektup teatisi suretiyle tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Bu anlaşma memleketimiz menfaatlerine uygun mütalâa olunduğundan onanması için ilişik
kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Dışişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Dışişleri Komisyonu

Esas No. 1/50

Karar No. 6

15 . XII . 1950

Yüksek Başkanlığa

7 Haziran 1948 tarihli Türkiye - İsveç Tica-
ret ve Ödeme Anlaşmaları ile 14 Mayıs 1949 ta-
rihli ek protokolün yürürlük sürelerinin uzatıl-
ması hususunda yapılan anlaşmanın onanması
hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve
Bakanlar Kurulunun 22 . VI . 1950 tarihli top-
lantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştır-
ılan kanun tasarısı ile gerekçesi ve ilişkileri
Yüksek Başkanlığımızdan Dışişleri Komisyonuna
havale edilmiş olmakla Komisyonumuzun 5 .
XII . 1950 tarihli toplantısında Dışişleri Ba-
kanlığı temsilcilerinin huzuru ile incelendi:

Esasen, anlaşmaya dair mektupların, 5589
sayılı kanunla süresi uzatılan 4582 sayılı Kanu-
nun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Ku-
rulunca 22 . VI . 1950 tarihli 3/11491 sayılı
kararla onanmış olduğu görülmüştür.

Komisyonumuz yaptığı görüşmeler sonunda,
kanun tasarısının millî menfaatlerimize uygun
olduğu neticesine varmış ve tasarımı aynen ka-
bul etmiştir.

Adı geçen tasarı ve ilişkileri Ticaret Komis-
yonuna havale buyurulmak üzere Yüksek Ba-
şkanlığınıza sunulur.

Dışişleri Ko. Başkanı Bu rapor Sözcüsü Kâtip

Izmir

V. Mentek

Erzurum

R. S. Burçak

Kütahya

A. Gündüz

Denizli

A. Çobanoğlu

Izmir

A. Başman

Seyhan

R. O. Arık

Trabzon

H. Saka

İmzada bulunmadı.

Ticaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ticaret Komisyonu

Esas No. 1/50

Karar No. 8

9 . I . 1951

Yüksek Başkanlığa

7 . VI . 1948 tarihli Türkiye - İsveç Ticaret
ve Ödeme Anlaşmaları ile 14 . V . 1949 tarihli
ek protokolün yürürlük sürelerinin uzatılması

hususunda yapılan Anlaşmanın onanması için
Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar
Kurulunun 22 . VI . 1950 tarihli oturumunda

Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısı ile gerekçesi ve ilişkileri Yüksek Başkanlığınızdan komisyonunuza havale edilmiş olmakla, 22 . XII . 1950 tarihli oturumumuzda hazır bulunan Dışişleri ve Ticaret Bakanlıkları temsilcilerinin verdikleri izahat dinlenerek keyfiyet incelendi:

Anlaşma ve ek protokole dair mektupların, 5589 sayılı Kanunla süresi uzatılan 4582 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunun 22 . VI . 1950 tarihli oturumunda 3/11491 sayılı kararla onanmış olduğu görüldü.

Ticaret Komisyonumuz yaptığı müzakere neticesinde, kanun tasarısının uygun ve yerinde olduğu neticesine vararak tasarımı aynen kabul etmiştir.

Adı geçen tasarı ve ilişkileri Kamutay'a arz edilmek üzere, Yüksek Başkanlığa saygı ile sunuluz.

Ticaret Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
Kütahya	Kastamonu	Balıkesir
H. Gedik	Ş. Kerimzade	E. Güreli
Afyon K.	Amasya	Ankara
S. Kerman	H. Koray	S. Benli
Erzurum	Kocaeli	Kütahya
S. Başak	E. Alican	N. Alkin
Kütahya	Sinob	Sivas
A. Kavuncu	S. Somuncuoğlu	H. Yüksel
		İmzada bulunamadı
	Trabzon	
	O. Zamangil	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

7 Haziran 1948 tarihli Türkiye - İsveç Ticaret ve Ödeme Anlaşmaları ile 14 Mayıs 1949 tarihli Ek Protokolün yürürlük sürelerinin uzatılması hususunda yapılan anlaşmanın onanması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 7 Haziran 1948 tarihli Türkiye - İsveç Ticaret ve Ödeme Anlaşmaları ile 14 Mayıs 1949 tarihli Ek Protokolün yürürlük sürelerinin uzatılması hususunda 12 Mayıs 1950 tarihinde Ankara'da İsveç Elçiliği ile teati olunan mektuplar kabul edilmiş ve onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı
A. Menderes	Başbakan Yardımcısı
	S. Ağaoğlu
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
	H. Özyörük

Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
Refik Ş. Ince	R. Nasuhioğlu
Dışişleri Bakanı	Maliye Bakanı
F. Köprülü	H. Ayan
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
A. Başman	F. Belen
Ekö. ve Ticaret Bakanı	Sa. ve So. Y. Bakanı
Z. H. Velibeşe	Dr. R. Belger
G. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
N. Özsan	
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı
T. İleri	H. Polatkan
	İşletmeler Bakanı
	Muhlis Ete

Bay Büyük Elçi,

Ankara 12 Mayıs 1950

7 Haziran 1948 tarihinde akdolan Ticaret ve Ödeme Anlaşmaları ile 14 Mayıs 1949 tarihinde imzalanan Ek Protokolün yürürlük süreleri hakkında son aylar zarfında İsveç Hükümeti ile Türkiye Hükümeti arasında cereyan eden görüşmelere atfen, Hükümetimin yukarıda zikrolunan anlaşmaları 15 Haziran 1950 tarihinden itibaren bir senelik yeni bir devre için uzatmaya hazır olduğunu ekselânslarına bildirmekle şeref kazanırım. Bununla beraber, bu anlaşmalar Eylül 1950 tarihinden itibaren bir ay önceden haber verilmek suretiyle âkîd taraflardan her biri tarafından fesih olunabilecektir.

Yukardaki hususlar hakkında Türk Hükümetinin mutabakatını bana teyit eylemenizi ve en derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim Bay Büyük Elçi.

Ekselâns

Eric Von Post

Bay Faik Zihni Akdur
Türkiye Büyük Elçisi
Dışişleri Bakanlığı
Umumi Kâtibi
Ankara

Ankara 12 Mayıs 1950

Bay Elçi,

Mefadâ aşağıda yazılı bugünkü tarihli mektubunuzu aldığımı size bildirmekle şeref kazanırım.

«7 Haziran 1948 tarihinde akdolan Ticaret ve Ödeme Anlaşması ile 14 Mayıs 1949 tarihinde imzalanan Ek Protokolün yürürlük süreleri hakkında son aylar zarfında İsveç Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasında cereyan eden görüşmelere atfen, Hükümetimin yukarıda zikrolunan anlaşmaları 15 Haziran 1950 tarihinden itibaren bir senelik yeni bir devre için uzatmaya hazır olduğunu ekselânslarına bildirmekle şeref kazanırım. Bununla beraber, bu anlaşmalar 15 Eylül 1950 tarihinden itibaren bir ay önceden haber verilmek suretiyle âkîd taraflardan her biri tarafından fesih olunabileceklerdir.»

Yukardaki hususlar hakkında Hükümetimin mutabık olduğunu size bildirmekle şeref kazanırım.

Derin saygılarımı kabul buyurmanızı rica ederim Bay Elçi.

M. Eric von Post
İsveç Elçisi
Ankara

Faik Zihni Akdur